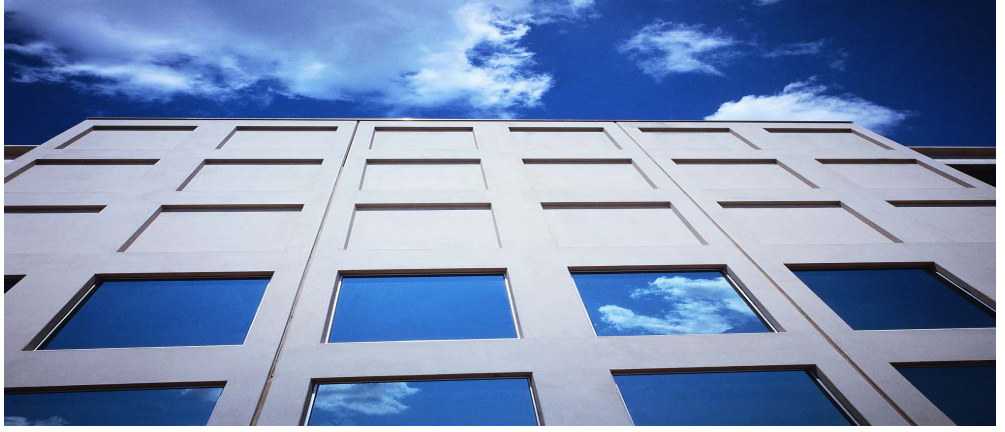

SERMAYE PİYASASI KURULU

Sermaye Piyasası Araçlarında Kaydileştirme

SPK Yatırımcı Bilgilendirme Kitapçıkları-9

SPK Yatırımcı Bilgilendirme Kitapçıkları-9

Uyarı:

Bu kitapçık yatırımcıları (tasarruf sahiplerini) bilgilendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu kitapçıkta ki bilgilere dayanarak alınacak yatırım ya da benzeri kararların sonuçlarından Sermaye Piyasası Kurulu sorumlu tutulamaz.

**Bu kitapçığın tüm hakları Sermaye Piyasası Kurulu'na aittir.
© Copyright**

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)

Web Adresi: <http://www.spk.gov.tr/>

Adres: Eskişehir Yolu 8. Km. No:156
06530-ANKARA

Tel: (0312) 292 90 90

Faks: (0312) 292 90 00

Ankara, Mart 2007

İÇİNDEKİLER

- *GENEL BİLGİLER*
- *Kaydi Sistem nedir?*
- *Kaydi Sistem hangi avantajları sağlar?*
- *Kaydi Sisteme ne zaman geçilmiştir ve kaydileştirme süreci nasıldır?*
- *Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK) nedir?*
- *MKK üyeleri kimlerdir?*

- *KAYDI SİSTEMDE YATIRIMCI İŞLEMLERİ*
- *Hesap açılışı ve hesaplar üzerinde yapılacak işlemler*
- *Hesapların hareketsizleştirilmesi*
- *Yatırımcıların hesaplara ulaşması*
- *Genel kurul blokajı*
- *Yatırımcı blokajı*
- *Yatırımcılar için iki önemli nokta*

GENEL BİLGİLER

Kaydi Sistem nedir?

Kaydi sistem; sermaye piyasası araçlarının (hisse senedi, yatırım fonu katılma belgesi vb.) ve bu araçlara ilişkin hakların Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK) tarafından, elektronik ortamda, ihraççılar, aracı kuruluşlar ve hak sahipleri itibariyle izlendiği sistemdir.

Kaydi sistemde sermaye piyasası araçları fiziki olarak bastırılmamakta, bunun yerine MKK tarafından kayden izlenmektedir.

Kaydi Sistem hangi avantajları sağlar?

- Sertifika basım ve ihraç masrafından tasarruf,
- Personel, saklama ve sigorta maliyetlerinden tasarruf,
- İhraççılar için sağlıklı ve güvenilir ortaklık pay defteri bilgilerini edinme imkanı,
- Sermaye artırımı ve temettü ödemeleri gibi ortaklık haklarının kullanımında kolaylık ve şirketle ortaklar arasındaki iletişimde zaman ve maliyet avantajı,
- Sıfır sahte/kayıp/çalınma riski,
- Uluslararası entegrasyonu kolaylaştırma,
- Uluslararası endüstri standardını sağlama.

Kaydi Sisteme ne zaman geçilmiştir ve kaydileştirme süreci nasıldır?

Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesini düzenleyen Sermaye Piyasası Kanununun (Kanun) 10/A maddesi uyarınca, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) kaydı tutulacak hakları, bu hakların bağlı olduğu sermaye piyasası araçlarını, türleri ve ihraççıları itibariyle belirleme yetkisine sahiptir.

Uygulama, 28.11.2005 tarihinden itibaren hisse senetleri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda (İMKB) işlem gören ortaklıklara ilişkin paylarla başlamıştır. Fiziki olarak yatırımcılarda bulunan senetlerin 31.12.2007 tarihi sonuna kadar ihraççı kuruluşlara veya bunların yetkili kıldığı aracı kuruluşlara teslim edilmesi zorunludur. Teslim edilmeyen senetlere bağlı mali haklar, MKK'da kayden izlenir ve senetlerini teslim etmeleri halinde hak sahiplerinin hesaplarına aktarılır; yönetime ilişkin haklar ise MKK tarafından kullanılır.

31.12.2007 sonuna kadar teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları, bu tarihten sonra borsada işlem göremez. Bunların yeniden borsada işlem görebilmesi, kaydileştirilmeleri amacıyla teslim edilmeleri ve MKK'da hak sahipliklerine ilişkin kayıtların oluşturulmasına bağlıdır.

Hisse senetlerinin kaydileştirilme tarihi olan 28.11.2005 tarihinden sonra yapılan tüm bedelli ve bedelsiz sermaye artırımlarında artık fiziki senet basımı ve teslimi yapılmamakta, sadece kaydi pay ihracı söz konusu olmaktadır.

Ayrıca, likit fonlar dışındaki yatırım fonu katılma belgelerinin kaydileştirme işlemleri 31.12.2005 tarihinde, likit fonların katılma belgelerinin kaydileştirme işlemleri ise 31.03.2006 tarihinde tamamlanmıştır.

Diğer taraftan, özel sektör tahvilleri ve finansman bonolarının da kaydi sistemde ihracı mümkündür.

Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK) nedir?

Kanun'un 10/A maddesi ile sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakların özel hukuk tüzel kişiliğini haiz bir merkezi kayıt kuruluşu tarafından kayden izlenmesi hükmüne bağlanmıştır. “*Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmelik*”te MKK'nın bir anonim şirket olması öngörülmüş ve SPK tarafından hazırlanan ana sözleşmenin, 21.9.2001 tarihinde Ticaret Siciline tescil edilmesi ile MKK kurulmuştur. Kurucuları İMKB, İMKB Takasbank A.Ş., Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği, İstanbul Altın Borsasıdır.

MKK üyeleri kimlerdir?

MKK üyeleri, ihraççı kuruluşlar, aracı kuruluşlar, yetkili takas ve saklama kuruluşları ile SPK tarafından belirlenen diğer kuruluşlardan oluşur. 2005 yılında SPK tarafından verilen karar ile portföy yönetim şirketleri de MKK'ya üye olarak kabul edilmeye başlanmıştır.

KAYDI SİSTEMDE YATIRIMCI İŞLEMLERİ

Hesap açılışı ve hesaplar üzerinde yapılacak işlemler

Yatırımcı hesapları, Merkezi Kaydi Sistem'de (MKS) MKK üyeleri olan aracı kurum ve bankalar tarafından açılır. Sistemde her yatırımcı için ayrı ve tek bir sicil numarası üretilir.

Yatırımcıların doğrudan MKK'da hesap açtırma ve işlem yapma imkanı bulunmamaktadır. Yatırımcılar alım satım, virman vb. işlemleri için talimatlarını MKK üyelerinden tercih ettiklerine verebilirler.

Hesapların hareketsizleştirilmesi

MKK'ya müşteri kimlik bilgilerinin iletilmesinden sicil verilmesi aşamasına kadar geçen süre zarfında, vergi kimlik numarası ve MERNİS (Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi) bilgilerinin teyidinde karşılaşılabilecek durumlar veya geçen sürenin uzunluğu nedeniyle hesaplar hareketsizleştirilebilecektir.

Hareketsizleştirme, ilgili hesaba giriş ve çıkış işlemlerinin engellenmesidir. Hareketsizleştirilen hesaplar ancak kimlik bilgilerinin MKK'ya iletilmesi üzerine işleme açılabilir.

Yatırımcıların hesaplara ulaşması

Yatırımcıların kendilerine verilen sicil ve şifre bilgilerini kullanarak Alo-MKK, MKK-Web, Çağrı Merkezi ve SMS seçeneklerinden birisi ile hesapları üzerinde yatırımcı blokajı uygulamaları, genel kurul toplantılarına yönelik blokaj koymaları veya hesaplarına ilişkin bilgi almaları mümkündür. (Bu kitapçığın sonunda MKK'ya erişim bilgileri verilmiştir.)

Yatırımcı hesapları üzerinde belirtilen blokaj işlemleri dışında işlem yapma yetkisi sadece üyelere tanınmış bir yetki olup, yatırımcılar blokaj işlemi dışında kendi hesapları üzerinde doğrudan herhangi bir işlem gerçekleştiremez.

Yatırımcı blokajı

Yatırımcılar kendi hesaplarında, bilgileri dışındaki işlemleri kısıtlamak amacı ile yukarıdaki seçeneklerden birisini kullanarak MKK'ya ulaşıp blokaj işlemi yapabilirler.

Yatırımcılar gün içinde herhangi bir saatte blokaj işlemine ilişkin talimatlarını yukarıda belirtilen erişim seçeneklerinden herhangi birisini kullanarak MKK'ya iletebilirler. Ancak, kıymetlerin blokaj hesabına aktarımının 20:00-08:00 saatleri arasında yapılması esastır. Bu saatlerde meydana gelebilecek değişiklikler MKK tarafından web sitesinde ve diğer araçlarla duyurulacaktır.

Blokaj, yine yukarıda belirtilen erişim seçeneklerinden herhangi birisi kullanılarak yatırımcı tarafından çözülebilir. İstenmesi halinde yatırımcıların ileri valörlü blokaj çözme talimatı iletmeleri de mümkündür.

Genel kurul blokajı

Genel kurul blokajı yöntemi ile ihraççı şirket genel kurul toplantılarına, yatırımcıların katılımının kolay bir şekilde sağlanması ve ihraççıya en sağlıklı ortaklık bilgilerinin iletilmesi amaçlanmaktadır.

İhraççı şirket, genel kurul tarihini, yerini ve blokaja ilişkin bilgileri MKK'ya bildirir. İhraççıların bildirdiği tüm genel kurul bilgileri MKK tarafından yatırımcılara çeşitli yollarla raporlanır. Yatırımcılar genel kurula katılım taleplerini yukarıdaki seçeneklerden birisini kullanarak MKK'ya iletebilirler. Yatırımcılara blokajın konulmasından sonra faks, elektronik posta veya SMS aracılığı ile raporlama yapılması mümkündür. Konulan blokajlar ihraççı tarafından bildirilen tarih ve saatte MKK tarafından otomatik olarak çözülür.

Hesap açılışında isminin ihraççıya bildirilmemesi seçeneğini seçmiş olan yatırımcı, genel kurul blokajı yaptırmışsa, ismi söz konusu genel kurul için bildirilebilir hale gelir.

Yatırımcılar için iki önemli nokta

Sistemin sağlıklı işleyişi bakımından,

- yatırımcıların hesaplarını yakından izlemeleri ve
- blokaj koyma imkanlarından mümkün olduğunca yararlanmaları önem arz etmektedir.

SERMAYE PİYASASI KURULU
ve
SERMAYE PİYASASI KURULU İLE İLİŞKİLİ KURULUŞLARIN
İLETİŞİM BİLGİLERİ

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)

Web Adresi: <http://www.spk.gov.tr/>
Adres: Eskişehir Yolu 8. Km. No:156
06530-ANKARA
Tel: (0312) 292 90 90
Faks: (0312) 292 90 00

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB)

Web Adresi: <http://www.imkb.gov.tr/>
Adres: Reşitpaşa Mah. Tuncay Artun cad.
Emirgan 34467-İSTANBUL
Tel: (0212) 298 21 00
Faks: (0212) 298 25 00

Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK)

Web Adresi: <http://www.mkk.com.tr/>
Adres: Askerocağı cad. No:15
Süzer Plaza Kat:2
34367 Elmadağ-Şişli/İSTANBUL
Tel: (0212) 334 57 00
Faks: (0212) 334 57 57

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB)

Web Adresi: <http://www.tspakb.org.tr/>
Adres: Büyükdere cad. No:173
1. Levent Plaza A Blok Kat:4
34394 Levent-İSTANBUL
Tel: (0212) 280 85 67
Faks: (0212) 280 85 89

Borsaya Kote Ortaklık Yöneticileri Derneği (KOTEDER)

Web Adresi: <http://www.koteder.org.tr/>
Adres: İş Kuleleri Kule-2 Kat:8
34330 4. Levent-İSTANBUL
Tel: (0212) 350 24 10
Faks: (0212) 350 24 11

Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD)

Web Adresi: <http://www.tkyd.org/>
Adres: Yıldızposta cad. Dedeman İşhanı
No:48 Kat:7 34349
Esentepe-İSTANBUL
Tel: (0212) 347 62 73
Faks: (0212) 347 62 76

İstanbul Altın Borsası (İAB)

Web Adresi: <http://www.iab.gov.tr/>
Adres: Rihtım cad. No: 231-233
34425 Karaköy- İSTANBUL
Tel: (0212) 292 66 00
Faks: (0212) 292 66 18

İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank A.Ş.)

Web Adresi: <http://www.takasbank.com.tr>
Adres: Şişli Merkez Mahallesi Abide-i Hürriyet Cad.
Mecidiyeköy Yolu Sok. No: 286
34381 Şişli-İSTANBUL
Tel: (0212) 315 25 25
Faks: (0212) 315 25 26

Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği (GYODER)

Web Adresi: <http://www.gyoder.org.tr/>
Adres: Nispetiye cad. Levent İşmerkezi
No: 6/2 Levent-İSTANBUL
Tel: (0212) 282 53 65 – (0212) 325 28 25
Faks: (0212) 282 53 93

Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği (TKYD)

Web Adresi: <http://www.kyd.org.tr/>
Adres: İş Kuleleri Kule-2 Kat:8
34330 4. Levent-İSTANBUL
Tel: (0212) 279 03 99
Fax: (0212) 325 16 45 – (0212) 279 07 44